

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. KÖRZETI FORDULÓ 10. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Görög mitológia. Jelöljétek be az anya-fiú párokat!
(A) Héra – Héphaisztosz (B) Léda – Apollón (C) Maia – Hermész
(D) Héra – Héraklész (E) Aphrodité – Erósz
- Anagramma + sz-ből s.** Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy az sz-ből s legyen?
(Például: *ERSZÉNY* → *SERÉNY*)
(A) SZÖVETEK (B) KÖSZÖNTÖK (C) KASZÁRNYÁI
(D) PASZULYT (E) SZEKEREM
- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz megállapításokat!
„Biztos a fénybe érsz, ha fel tudsz állni, mikor elbuktál.” (Kovács Ákos)
(A) két utalósózt tartalmaz (B) három tagmondatból áll
(C) alá- és mellérendelést is tartalmaz (D) főmondata a második tagmondat
(E) többszörösen összetett, kijelentő mondat
- Kire és miért haragudott meg Akhilleusz Homérosz eposzában, aminek következtében távol maradt a harctól?
(A) Hektorra, mert megölte Patrokloszt.
(B) Patrokloszra, mert az ő páncéljában vonult csatába.
(C) Odüsszeuszra, mert nem akarta, hogy csalással foglalják el Tróját.
(D) Agamemnónra, mert elvette tőle Briszéiszt.
(E) Patrokloszra, mert elszerette tőle Briszéiszt.
- Jelöljétek meg az érett középkor világi irodalmi műfajait!
(A) lovageposz (B) himnusz (C) geszta
(D) prédikáció (E) vásári komédia
- Mely versek szerzője Janus Pannonius?
(A) Pannónia dicsérete (B) Adj már csendességet (C) Búcsú Váradtól
(D) Huszt (E) Egy dunántúli mandulafáról
- Semmi köze sincs valamihez, amibe véletlenül belekeveredett – ezt jelenti az alábbi hiányos szólás. Mi a befejezése? *Úgy került bele, ...*
(A) *hogy azt sem tudta, hol van.* (B) *mint egér a csapdába.*
(C) *hogy azóta sem mászott ki belőle.* (D) *mint csizma az asztalra.*
(E) *mint Pilátus a krédóba.*

- Melyek a felső nyelvvállású magánhangzók?
(A) e (B) i (C) o (D) u (E) ü
- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!
„Menyi milosztben terümtévé elevé miü isemüköt, Ádámut...”
(A) A részlet a Halotti beszédből való.
(B) Az eredeti szöveget a Leuveni kódex tartalmazza.
(C) Az idézetben szereplő igelak múlt idejű.
(D) Az isemüköt szó jelentése: istenünket.
(E) A miloszt szó (később malaszt alakban) azt jelenti: kegyelem.
- Az alábbi anagrammákból virágneveket lehet kirakni. Melyik felelhet meg verstanilag egy daktilusnak?
(A) PULI TÁN (B) LINK A KAN (C) TUKMÁL IS
(D) KI CSIRKE (E) ÉP PIRIT
- Kikkel állt kapcsolatban élete különböző szakaszaiban Balassi Bálint?
(A) Báthory István (B) Dobó Krisztina (C) Vitéz János
(D) Bornemisza Péter (E) Ungnád Kristófné Losonczy Anna
- Mely sorok versformája hexameter?
(A) Férfiuról szólj nekem, Múza, ki sokfele bolygott...
(B) Fegyvert s vitézt éneklek, török hatalmát...
(C) Háromszor veri ezt kenden Lúdas Matyi vissza!
(D) Megcselekedtük, amit megkövetelt a haza.
(E) Bús düledékeiden, Husztnak romvára, megállék.
- Azokat az idézeteket jelöljétek meg, amelyeket Shakespeare írt és tartalmaznak névmást!
(A) *Ide nekem az oroszlánt is!* (B) *Színház az egész világ...*
(C) *Élj sokáig, szép Júliám!* (D) *Lenni vagy nem lenni: az itt a kérdés.*
(E) *Sok van, mi csodálatos, de az embernél nincs semmi csodálatosabb.*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Híres magyar írók, költők nevét és egy-egy művük címét adtuk meg mássalhangzók nélkül (amelyeket pontok jeleznek). Fejtsétek meg őket!
1. .a.a.i .á.i.: E. .a.o.aé.e.	5. .a.ó.i .i.ó.: E.ő.e.e.. .e.e.
2. .a.u. .a.o.iu.: .a.á. .e.é.e.	6. .ó.e. A.i.a: .i.a .í.e.
3. .o.e.i.a .é.e.: .i.a.a. é.é.ö.	7. .u.á. .u.a: .i.e. .o..
4. .á.o.i .é.a: A .á.a.a.a. e.e.	8. .ó.i.. .i.o.: .é. .a.á.